

H-06 Screening těhotenské cukrovky GDM

POKYNY PRO TĚHOTNÉ ŽENY

Vážená paní,

Váš ošetřující lékař Vám doporučil vyšetření, které slouží k odhalení onemocnění tkz. těhotenskou cukrovkou (gestační diabetes mellitus - GDM). Jde o poruchu metabolismu cukru – glukózy, která se může objevit v průběhu těhotenství a většinou spontánně odezní v průběhu šestinedělí.

Screening GDM je dvoufázový:

první fáze do 14. týdne gravidity

druhá fáze v 24. – 28. týdnu gravidity

Screening GDM se provádí u všech těhotných žen. Je založen na stanovení hladiny krevního cukru (glykémie) nalačno z žilní krve a 75 g orálního glukózového tolerančního testu (oGTT) standardní laboratorní metodou v certifikované laboratoři (dle doporučení odborných společností).

Žádanku na toto vyšetření Vám vystaví Váš ošetřující lékař – gynekolog.

První fáze screeningu GDM (do 14. týdne gravidity)

V této fázi se jedná o **vyšetření glykémie** (tj. hladiny krevního cukru) nalačno z odběru žilní krve. Nelze provést vyšetření z kapilární krve (odběr z prstu u lékaře).

Hodnocení výsledku první fáze:

Glykémie na lačno <5,1 mmol/l	Normální nález, není třeba opakovat vyšetření
Glykémie na lačno ≥5,1 mmol/l	Glykémii nalačno je nutné opakovat co nejdříve, ale ne ve stejný den
Glykémie na lačno ≥5,1 mmol/l a opakovaná glykémie na lačno <5,1 mmol/l	Doporučeno podstoupit 75 g oGTT v první fázi screeningu

Druhá fáze screeningu GDM (24. – 28. týden gravidity)

Tuto fázi má absolvovat každá těhotná žena s negativním výsledkem v první fázi screeningu GDM. Vyšetření se provádí **metodou tříbodového 75 g oGTT** vždy za standardních podmínek.

Příprava na vyšetření oGTT:

- **vyšetření gestačního oGTT provádíme pouze ve středu bez předchozího objednání**
- **na vyšetření se dostavte do 7.00 hod**, po minimálně 8 hodinovém lačnění s žádankou o vyšetření
- 3 dny před testem konzumujte běžnou stravu (neomezujte příjem cukru) a den před testem vylučte zvýšenou fyzickou námahu
- ráno před vyšetřením se napijte neslazeného čaje nebo čisté vody, po dohodě s lékařem případně vynechte ráno v den odběru léky, které lze vynechat
- 24 hodin před odběrem nepožívejte alkoholické nápoje (ani pivo)
- jste-li kuřák, před vyšetřením nekuřte
- pravidelné dávky léků s antiinzulinovým efektem (zejména hydrokortizon, thyroxin, betasympatikomimetika, progesteron) lze užít v den testu až po jeho dokončení
- počítejte s tím, že vyšetření bude trvat přes dvě hodiny

POZOR! Vyšetření se neprovádí po noční směně, při akutním onemocnění a do 6 týdnů po operaci nebo jiném, vážnějším onemocnění, při horečnatém onemocnění a u průjmových onemocnění.

Průběh vyšetření oGTT:

- vyšetření se skládá z odběru venózní krve nalačno, je stanovena glykémie nalačno, další postup je podle výsledku glykémie viz tabulka **Hodnocení výsledku druhé fáze**
- následuje podání zátěžové dávky cukru (75 g glukózy), kterou vypijete jako sladký ochucený nápoj během 5 – 10 minut v přibližném množství 250 ml
- následující 2 hodiny je nutné dodržovat tělesný klid (setrváte vsedě nebo vleže – nebudete chodit), nekouřit, nejíst a nepít, nelze se vzdálit z čekárny odběrového pracoviště
- za 1 a za 2 hod. po vypití nápoje následuje druhý a třetí odběr žilní krve, tím je vyšetření ukončeno
- ve vzorcích krve bude stanovena hladina glukózy

Hodnocení výsledku druhé fáze:

Glykémie na lačno <5,1 mmol/l	Žena podstoupí 75 g oGTT: vypije roztok glukózy, další vzorek krve se odebírá v 60. a 120. minutě po zátěži glukózou
Glykémie na lačno ≥5,1mmol/l	Glykémii nalačno je nutné opakovat co nejdříve, ale ne ve stejný den
Glykémie na lačno ≥5,1mmol/l a opakovaná glykémie na lačno <5,1mmol/l	Žena podstoupí 75 g oGTT
Glykémie na lačno ≥5,1mmol/l a opakovaná glykémie na lačno ≥5,1mmol/l	Jedná se o GDM – těhotenskou cukrovku, žena nepodstoupí oGTT

Upozornění na možná rizika:

Po vypití nápoje s glukózou se může vzácně dostavit pocit nevolnosti, nucení na zvracení nebo zvracení či průjem. V případě jakýchkoli zdravotních potíží ihned uvědomte zdravotnický personál.

Po skončení vyšetření je možné setrvat ještě po dobu další 1 hodiny v čekárně odběrového centra vzhledem k možnému riziku kolapsového stavu v důsledku poklesu hladiny krevního cukru po zátěži. Je vhodné mít s sebou svačinu, kterou po skončení testu sníte.

Vyhodnocení:

S výsledkem vyšetření Vás seznámí Váš ošetřující lékař – gynekolog, kterému výsledky zašleme.